

woonde en die Oost-Java goed kende – van der Plas had zich daar persoonlijk van vergewist. Salm had Soejitno naar Melbourne laten komen (naar wij aannemen: uit Fremantle) en er was met hem een lang gesprek gevoerd, ‘waarbij’, aldus later Salm, ‘de heer van der Plas hem nog in het Madoerees volledig heeft toegesproken om hem zeer duidelijk te maken wat er allemaal aan vastzat.’¹ Soejitno kreeg drie opdrachten: hij moest in de eerste plaats in contact zien te komen met leden van de geheime organisaties die Lapod in Malang en Soerabaja had dienen op te richten – organisaties waaromtrent, naar gehoopt werd, Lapod iets zou kunnen meedelen, als hij op tijd bij de ophaalplaats: de Pangpangbaai, verscheen. Dan moest Soejitno met die illegale werkers uit Malang of Soerabaja zien te bereiken dat een aantal van de in Kesilir geïnterneerde mannen naar Australië zou ontsnappen, naar wij aannemen: met behulp van prauwen die men eerst zou moeten vinden. En in de derde plaats moest hij zowel in Soerabaja als in Malang een eigen illegale organisatie oprichten.

Ook dit waren onberaden opdrachten (Quéré had er zich vergeefs tegen verzet): van Kesilir (een kamp waar geen enkel bezoek meer was toegestaan) wist men in Australië slechts wat de Haas had kunnen meedelen, en dat Soejitno, naar Malang of Soerabaja reizend, een Japanse vergunning nodig had, was eveneens onbekend. Een zender kreeg hij niet mee – men zou van hem pas kunnen vernemen wat hij tot stand had gebracht, als hij zou zijn opgehaald; daartoe was hem toegezegd dat op 1 augustus '43 en anders (op een ons niet bekende datum) in december een onderzeeboot zou verschijnen in dezelfde Pangpangbaai waar hij aan land gezet was; bovendien zou enkele dagen na 1 augustus, op de 6de, getracht worden, hem op te halen bij Sitoebondo, dicht bij Java's noord-oostpunt; voorts was hij geïnstrueerd om zich op de 16de van elke maand op een bepaald uur te posteren tegenover de Hollands-Inlandse school in Sidoardjo, ca. 20 km bezuiden Soerabaja – op welk uur Soejitno dat moest doen en welke herkenningstekens hij dan moest gebruiken, weten wij niet.

Gelijk al vermeld, kwam Lapod op 2 mei '43 in de Pangpangbaai niet opdagen (en evenmin enkele dagen later bij het kleine eiland beoosten Madoera), trouwens: Bergsma en Brocx van *Tiger I* en *Tiger II* waren enkele dagen eerder evenmin verschenen bij het eiland Sempoe. Van der Veur, die zich als verantwoordelijk *Nefis*-officier aan boord bevond van de 'K 12', had geen bevoegdheid, *Tiger IV* af te gelasten, en het gevolg

¹ Getuige G. B. Salm, *Eng.*, dl. VIII c, p. 1232.